

INFORME SOBRE NECESSITAT I OPORTUNITAT DE LA LLEI, PER LA QUAL ES REGULA LA SINDICATURA DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

La figura de la Sindicatura de Greuges té un doble valor en el marc del model valencià d'autogovern. D'una banda, està comissionada per Les Corts per a vetlar per la defensa dels drets i llibertats dels valencians i les valencianes, i en conseqüència exerceix una funció primordial en el nostre Estat social i democràtic de dret. D'altra banda, com a institució de rang estatutari integrada en la Generalitat, és part essencial del sistema a través del qual el Poble Valencià fa efectiva la seua autonomia política.

En el marc d'allò que s'ha previst per l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per mitjà de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, la Llei 11/1988, de 26 de desembre, va dotar la institució d'una regulació que pràcticament ha romàs inalterada des de llavors. L'esmentada norma de 1988 va nàixer dins d'un context preconfigurat per l'article 54 de la Constitució, per la Llei Orgànica 3/1981, de 6 d'abril, del Defensor del Poble, i per la Llei 36/1985, de 6 de novembre, per la qual es regulen les relacions entre la institució del Defensor del Poble i les figures semblants en les distintes comunitats autònomes, així com per la jurisprudència que el Tribunal Constitucional ja havia dictat sobre les relacions entre la primera i les segones en les seues sentències 142/1988, de 12 de juliol, i 157/1988, de 15 de setembre.

Les funcions que en l'actualitat exerceixen les institucions autonòmiques assimilables al Defensor del Poble, han de ser llegides a la llum de la interpretació que el Tribunal Constitucional ha fet de la possible regulació de nous drets en els anomenats estatuts d'Autonomia de segona generació, partint de les previsions arrelades en els articles 53.1, 81.1 i 147.2 de la Constitució i de la competència exclusiva que l'article 149.1.1^a atorga a l'Estat.

Amb aquests paràmetres jurisprudencials ha de valorar-se una de les principals novetats dels Estatuts d'Autonomia aprovats a partir de 2006: la inclusió d'un catàleg de drets atribuïts a la ciutadania de cada territori, que en el cas de la Comunitat Valenciana es materialitza en el Títol II de l'Estatut reformat a través de la Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril. En primer lloc, no es tracta de drets fonamentals susceptibles d'empara constitucional; en segon lloc, reben la denominació que reben, serà el seu contingut el que en determine el vertader abast; i, en tercer lloc, correspondrà al legislador autonòmic fer-los efectius en la mesura que cobren autèntic significat, en virtut de la seua vinculació amb les competències assumides per cada Comunitat Autònoma en el seu propi Estatut.

Per a les institucions autonòmiques semblants al Defensor del Poble, la previsió estatutària de tals llistes de drets ha suposat un repte, però també ha generat una oportunitat per a realçar el valor del seu treball. L'àmbit material d'actuació de les institucions esmentades gira, essencialment, entorn de la supervisió de l'activitat de les respectives Administracions Autonòmiques, i aquesta activitat té el seu fonament en les competències assumides en cada Estatut. Per consegüent, les institucions que, com la Sindicatura de Greuges de la Comunitat Valenciana, vetlen pel respecte dels drets de la ciutadania de cada territori, han vist potenciat el seu paper, en tant que l'elenc d'aqueixos drets s'ha vist notablement ampliat.

En paral·lel amb la configuració d'aquesta realitat jurídica s'han produït dues circumstàncies que també incideixen directament a l'hora de definir el lloc que ocupen i les funcions que exerceixen la Sindicatura de Greuges de la Comunitat Valenciana i les seues institucions homòlogues en altres comunitats autònomes. La primera d'aqueixes circumstàncies té a veure amb els alts índexs de desigualtat social dels últims anys, amb la situació de vulnerabilitat en què viu una part important de la societat i amb la necessitat de garantir a tota la població unes condicions de vida que permeten eradicar -o almenys mitigar o pal·liar en tot el possible- l'exclusió i la pobresa. En aquest àmbit, institucions com la Sindicatura de Greuges, que tradicionalment ja s'havien ocupat amb profusió de vetlar pels drets de la infància i l'adolescència, així com pels de les persones majors, pels de les persones amb diversitat funcional o en situació de dependència i per la igualtat efectiva entre dones i homes, s'han vist en l'obligació ineludible d'expandir el seu àmbit d'investigació, de preocupar-se per la situació d'un nombre més gran de persones i col·lectius, i de reflectir en els seus informes, una realitat a què ni aqueixes mateixes institucions ni la societat en el seu conjunt poden romandre alienes.

La segona circumstància està connectada amb la relació entre la ciutadania i els poders públics. Els conceptes de participació ciutadana, transparència, ètica pública i bon govern, que fins no fa molt de temps estaven pràcticament absents de la vida pública, han adquirit un paper protagonista i representen la plasmació de la consciència d'una societat que demana rendició de comptes, que vol intervindre en la gestió dels assumptes públics i que aspira, amb tota legitimitat, a controlar i vigilar de prop l'activitat dels qui, al capdavant de les seues responsabilitats, tenen el deure de servir amb objectivitat els interessos generals i actuar amb sotmetiment ple a la llei i al Dret per a fer efectiu el mandat derivat de l'article 103.1 de la Constitució.

Aquestes circumstàncies, sumades al context jurídic adés descrit, fan necessària una llei que dote de nova regulació la Sindicatura de Greuges de la Comunitat Valenciana. Durant quasi tres dècades, la llei 11/1988, de 26 de desembre, va permetre posar en funcionament la institució, la va dotar d'un marc jurídic estable, va proporcionar una base sòlida per a les seues investigacions i va possibilitar l'atenció de milers de queixes i consultes ciutadanes. Ara, respectant i aprofitant el bagatge que proporciona el temps transcorregut, és el moment adequat per a donar un nou impuls a la institució per mitjà d'una norma molt més àmplia, que tracte de millorar la sistemàtica de la seua predecessora i, al mateix temps, preveure aspectes que potser en 1988 resultaven innecessaris i, no obstant això, hui en dia esdevenen imprescindibles si es vol que la Sindicatura de Greuges compte amb una eina jurídica a l'altura dels reptes que li planteja el seu treball quotidià.

L'article 11 del Decret 7/2015, de 29 de juny, del president de la Generalitat, pel qual es determina les conselleries en què s'organitza l'administració de la Generalitat, assigna a la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, entre altres, la competència en matèria de foment de l'autogovern.

D'altra banda, el Decret 103/2015, de 7 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat, en l'article 40.2.b), atribueix a la Direcció General de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern, entre altres, les funcions en matèria de gestió de les polítiques de la Generalitat destinades al desenvolupament de l'autogovern i recuperació del dret foral civil valencià.

Detallant les previsions dels preceptes ressenyats, l'article 10 del Decret 160/2015, de 18 de setembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, especifica les funcions vinculades amb el desenvolupament de l'autogovern que exerceix la Direcció General esmentada, entre les quals es troben les següents: dirigir i gestionar les polítiques de la Generalitat adscrites al desenvolupament de l'autogovern; dissenyar, coordinar i gestionar les ajudes adscrites al foment i divulgació de l'autogovern; coordinar el desplegament normatiu de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana per a la creació dels organismes previstos en aquell; impulsar, coordinar i desenvolupar la normativa de la Generalitat, dins de l'àmbit del foment de l'autogovern, en matèria de processos de participació diferents de les consultes populars; fomentar les relacions de la Comunitat Autònoma amb altres països en matèria de foment de l'autogovern; informar i donar suport a les administracions de la Comunitat Valenciana en matèria de promoció de l'autogovern; i dissenyar i executar les actuacions relacionades amb la promoció i divulgació de l'autogovern i les seues institucions.

Tenint en compte les competències i funcions esmentades, amb data 26 de juny de 2017, mitjançant una resolució del conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, s'inicia el procediment d'elaboració d'un Avantprojecte de Llei l'objecte del qual és regular "*la institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana*", *ahora* que s'encomana a la Direcció General de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern l'elaboració de l'esmentat avantprojecte de Llei, i a la Sotssecretaria de la referida Conselleria la seua tramitació, d'acord amb la normativa aplicable.

Per tot això, i en virtut dels antecedents de fet i els fonaments jurídics que han quedat exposats, **S'INFORMA** que, segons el parer d'aquest Centre Directiu, resulta necessari i oportú l'elaboració i tramitació d'un Avantprojecte de Llei que regule la Sindicatura de Greuges de la Comunitat Valenciana, i en conseqüència, se n'ha elaborat el corresponent text.

EL DIRECTOR GENERAL DE RESPONSABILITAT SOCIAL
I FOMENT DE L'AUTOGOVERN